

DE STER VAN NEDERLAND

OPGERICHT

IN 1896

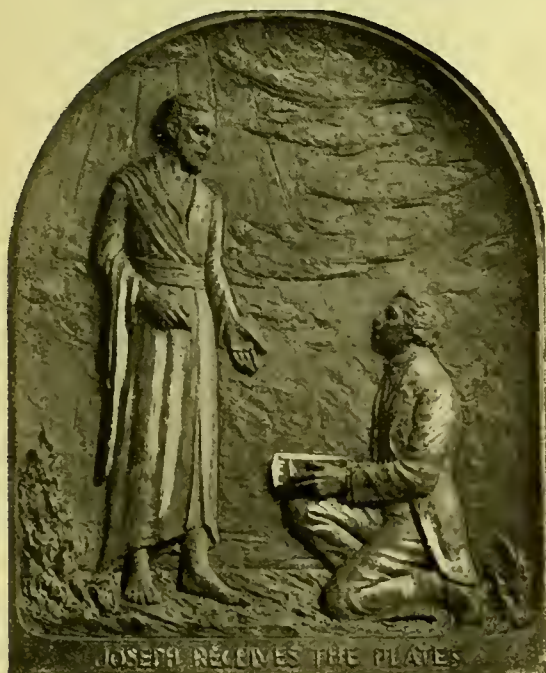
HALFMAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT
van de Heiligen der Laatste Dagen

1 SEPTEMBER 1935

No. 17

40e JAARGANG

»Wanneer gij deze dingen zult ontvangen, zou ik U willen vermanen, dat gij God, den eeuwigen Vader, in den naam van Christus zoudt vragen of deze dingen niet waarachtig zijn; en indien gij met een oprecht hart vraagt, met een oprecht voornemen, en geloof hebt in Christus, zoo zal Hij de waarheid ervan aan U bekend maken door de macht des Heiligen Geestes.»
Moroni 10:4.

Joseph Smith ontvangt de platen van het Boek van Mormon. (Zie blz. 279).

EEN WIJDINGS- EN DANKGEBED

President Heber J. Grant

(Onderstaand volgt het geheele indrukwekkende wijdings- en dankgebed, door President Heber J. Grant uitgesproken ter gelegenheid van het onlangs onthulde Engel Moroni-monument op den Heuvel Cumorah in den westelijken staat New York. — Zie afbeelding van het monument op blz. 279 van dit nummer).

God, onze Hemelsche en Eeuwige Vader, de Maker van hemel en aarde, de Vader van Jezus Christus, den Verlosser der wereld, den Zaligmaker der menschheid, wij danken U, dat U het noodzakelijk hebt geoordeeld, het plan van leven en zaligheid op aarde te herstellen, waardoor mannen en vrouwen, door gehoorzaamheid aan de wetten, die Gij hebt geopenbaard, in Uw tegenwoordigheid kunnen terugkeeren en voor eeuwig bij U wonen.

O Vader, wij danken U uit den grond van ons hart, dat Gij Uzelf en Uw zoon aan den jongen Joseph Smith hebt geopenbaard. Wij danken U, dat er in ons hart geen twijfel bestaat omtrent Uw persoonlijkheid, dat Gij inderdaad door Uw persoonlijk bezoek en het bezoek van Uw Zoon aan de wereld hebt verklaard, dat de mensch naar het beeld van zijn Maker is geschapen.

Wij danken U, o Vader in den hemel, dat Gij het Uw nederigen en getrouwen profeet Moroni, toestond, den jongen Joseph Smith te bezoeken; dat Gij hem gedurende vier achtereenvolgende jaren hebt toegestaan, den profeet op den heuvel te ontmoeten en hem instructies te geven aangaande de beginselen van het Evangelie, om hem geschikt en bereid te doen zijn, aan het hoofd van Uw Kerk te staan, de Kerk van Uw Zoon Jezus Christus, wederom op aarde hersteld.

Wij zijn dankbaar, Vader, voor het aan hem doen overdragen van de platen, en dat hij door U geïnspireerd werd, door middel van den Urim en Thummim, welke hem ter hand werd gesteld, de heilige geschriften, zooals in het Boek van Mormon vervat, te vertalen.

Wij zijn dankbaar, Hemelsche Vader, dat Gij het door den loop der jaren goed achtte, bewijzen aangaande de goddelijkheid van het werk, waarbij wij betrokken zijn, te doen voortkomen. Wij danken U, Vader, dat de beweringen, welke tegen het Boek van Mormon werden gemaakt, dat het verkeerd was, omdat er geen huizen, van cement opgetrokken, in dit land te vinden waren en dat daarom het boek verkeerd was, onjuist zijn gebleken. Wij zijn dankbaar, dat zulke gebouwen zijn ontdekt, dat heuvels zijn doorgraven en dat onder die heuvels, niet ver van de stad Mexico, schitterende cementen gebouwen gevonden zijn.

Wij zijn dankbaar voor de radio, waardoor de spotlust over de bewering in het Boek van Mormon, dat de stem van Jezus over het geheele land werd gehoord, met succes kan worden doorstaan. Deze bewering werd belachelijk gemaakt, omdat men dacht, dat

de menschelijke stem slechts enkele tientallen meters ver droeg, doch thans, door het ontdekken der radio, kan de stem over de geheele wereld worden gehoord.

Wij zijn dankbaar, dat de bespottung over het gedeelte van het Boek van Mormon, dat zegt, dat er paarden op dit vasteland waren, bevredigend kan worden beantwoord. Men dacht dat, omdat er hier geen paarden werden gevonden, toen Columbus aankwam, die bewering onwaar was, doch uit de teerputten in Californië zijn geraamten van paarden en andere dieren opgegraven.

Wij zijn dankbaar voor de honderden en duizenden manifestaties, welke aan personen zijn gegeven, ja, zelfs millioenen manifestaties aangaande de goddelijkheid van het Boek van Mormon.

De drie getuigen ontvangen hun getuigenis.

Wij zijn dankbaar, o Vader, dat Gij Johannes den Dooper, die het Aäronische Priesterschap draagt, de macht en autoriteit, om den Heiland te doopen, hebt toegestaan, aan Joseph Smith en Oliver Cowdery te verschijnen en dat hij op hen dit Priesterschap en deze macht bevestigde. Ons hart is dankbaar, dat de apostelen van den Heere Jezus Christus, Petrus, Jakobus en Johannes tot de aarde kwamen, hun handen legden op het hoofd van Joseph Smith en Oliver Cowdery en het hoogere of Melchizedeksche Priesterschap herstelden, en het apostelschap, dat niet op aarde was.

Nederig bidden wij U, dat diegenen van ons, die de doopverordening hebben ondergaan, zij, die tot het hogere Priesterschap zijn verordineerd en allen, die een getuigenis aangaande de goddelijkheid van het werk, dat is opgericht, hebben ontvangen — wij bidden U nederig, dat Gij ons wilt helpen, zoo te leven, dat ons leven de goddelijkheid van het werk, hetwelk wij hebben aangenomen, mag verkondigen.

Wij zijn dankbaar voor de organisatie van Uw Kerk en voor haar wonderlijken groei. Wij zijn buitenmate dankbaar, dat niettegenstaande den tegenstand en de leugenachtige beweringen, welke hier in den staat New York werden verspreid en de vervolgingen van het volk, welke het noodzakelijk maakten, naar Ohio, den toen aangrenzenden staat, uit te wijken, Uw volk toch voorspoedig was en dat het aantal in de Kerk toenam.

Wij zijn dankbaar, dat niettegenstaande de oppositie, welke zoo groot was in Ohio, dat het volk naar Missouri moest vertrekken, Gij toch het volk voorspoedig hebt doen zijn, en dat Gij het hart van de menschen hebt beroerd en zij ondanks deze vervolgingen het Evangelie hebben aangenomen.

Meer dan we ooit door de macht, welke Gij ons hebt geschonken, om onze gedachten te uiten, zullen kunnen zeggen, zijn wij U dankbaar, dat ondanks een uitroeiingsopdracht van den gouverneur van den staat Missouri en het feit, dat Joseph Smith en anderen den volgenden morgen zouden worden doodgeschoten, Gij het leven van deze mannen hebt gespaard en dat een der grootste van alle groote openbaringen, welke tot Uw volk gekomen zijn, den profet Joseph Smith werd gegeven in de Liberty-gevangenis, kort nadat dit besluit van zijn dood werd gemaakt.

Wij bidden, dat wanneer wij ook die wondervolle en wonderlijke openbaring lezen, de inspiratie van den levenden God ons gegeven moge worden, opdat wij de geboden van den Heere mogen onderhouden.

Wij zijn dankbaar, Vader, dat Gij niettegenstaande de verdrijving van ons volk vanuit Missouri, hun zegen en voorspoed hebt geschonken en dat zij te Nauvoo een prachtigen tempel hebben gebouwd. En dat daar een groote stad werd gevestigd, een der welvarendste en inderdaad grootste stad, indien ik me niet vergis, in den geheelen staat Illinois.

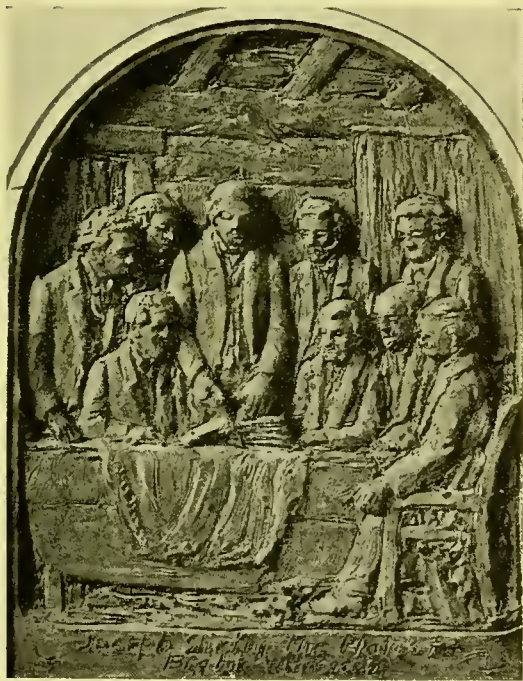
Doch door de vijandschap en de haat en de valscheid der menschen werden de Laterdaagsche Heiligen wederom verdreven en zij trokken 2500 K.M. de woestenij in naar de Salt Lake vallei.

Wij zijn dankbaar voor de bescherming van het volk. Wij zijn dankbaar, dat een profetie in vervulling is gegaan, welke Joseph Smith juist voor zijn martelaarschap aan den oever van de Mississippi-rivier uitsprak. „Ik profeteerde”, zeide hij, „dat de heiligen nog veel vervolging zullen doorstaan, dat velen door hun vervolgers zullen worden gedood, anderen zullen als gevolg van gevaren en ziekte sterven, doch enkelen van u zullen leven om voort te

gaan en steden en nederzettingen te bouwen, en de heiligen een machtig volk te zien worden te midden van het Rotsgebergte".

Wij zijn dankbaar, dat zij een machtig volk zijn geworden, van Canada in het noorden tot Mexico in het zuiden. Wij hebben 113 stakes van Zion, en Uw geest en Uw zegen hebben gerust op de mannen en vrouwen, die zijn aangesteld om in deze stakes te presideeren en die zijn geroepen, om over de verschillende quorums van het Priesterschap te presideeren en over de Zusters-Hulpverenigingen, de Zondagsscholen, de Jeugdwerk-vereeningen en de Jonge Mannen- en Jonge Vrouwen Onderlinge Ontwikkelings-Vereeningen.

De acht getuigen ontvangen hun getuigenis.

Wij zijn dankbaar, dat in het vergelegen Hawai een stake van Zion werd georganiseerd. Uw volk is in alle opzichten een groot en machtig volk geworden en heeft de profetie van den Profeet Joseph Smith aan den westelijken oever van de Mississippi-rivier uitgesproken, in vervulling doen gaan.

Wij zijn U waarlijk dankbaar, onze Hemelsche Vader, voor de gastvrijheid van het volk in dit deel van het land. Wij zijn dankbaar, dat de geest van tegenstand is verdwenen. Wij zijn dankbaar, dat de reputatie van Uw volk gewijzigd is en dat heden van New York tot San Francisco, van Canada tot Mexico, het

van groote waarde is, als een Laterdaagsche Heilige, die het Evangelie leeft, bekend te zijn.

De vermaardheid van den Heiland was zoodanig, dat Hij werd gekruisigd, doch bijna 2000 jaar na Zijn dood beginnen de menschen tot de ontdekking te komen, dat Zijn leeringen tot het welzijn van iedere levende ziel waren, niet slechts in dit leven, doch indien nageleefd, zouden zij verhooging in het leven hiernamaals brengen.

Wij zijn dankbaar, dat niemand fouten kan vinden in de leerstellingen der Laterdaagsche Heiligen; dat onze godsdienst in absolute overeenstemming is met de leeringen van den Bijbel. Wij zijn, o Vader, dankbaar voor deze dingen en bidden U nederig, dat ons verstand nimmer verduisterd zal zijn, zoodat wij nimmer van de waarheid zullen afwijken; dat wij nimmer een der verbonden, welke wij met U gemaakt hebben, zullen breken, doch, naarmate wij in jaren en verstand toenemen, we ook zullen toenemen in licht, kennis en getuigenis aangaande de goddelijkheid van het Evangelie van Jezus Christus, dat wij het onze hebben gemaakt.

Mogen wij immer getrouw zijn aan de geboden in de Heilige Schrift. Mogen wij immer de leeringen van den Heiland gedenken, toen Hij na Zijn opstanding hier op aarde onder de Nephieten vertoefde, en Zijn leeringen aan Zijn volgelingen en apostelen op het andere vasteland in gedachten houden. Wij bidden nederig, o Vader, dat Uw geest immer met ons zal zijn.

Wij danken U boven alles voor de herstelling op de aarde van het Priesterschap, de macht om in den naam van Uw Eeniggeboren Zoon te handelen, hetwelk ons van U gegeven is, en door het gezag van dat Priesterschap, o Vader, en in den naam van onzen Verlosser, dragen wij thans dit monument, op dezen heiligen heuvel opgericht, aan U op.

Wij wijden eveneens den heuvel en het omliggende land en al het materiaal, dat voor dit monument gebruikt is; en wij bidden U nederig, dat het van de elementen mag gevrijwaard blijven en dat het hier moge staan als een getuige van God, van Jezus Christus en van de bemoeienissen van Jezus Christus met het volk, dat vroeger op dit vasteland woonde.

Deze dingen doen wij in nederigheid, in dankbaarheid en met dankzegging tot U, door het gezag van het Priesterschap van God, en in den naam van Jezus Christus, Amen.

Doopdienst

In een op 29 Juli j.l. gehouden doopvergadering te Rotterdam werden door de Oud. Willem Mulder en Abraham Sieverts Jr. de volgende personen gedoopt: Br. Wicher Panman en Zr. Anna Maria Allard van Rotterdam, Br. Johannes Antonius van der Toolen van Delft en Br. Nicolaas David de Bruin van Overmaas.

Boek van Mormon- Monument

Hoog boven de omliggende dorpen en boerderijen verheft zich het thans voltooide gedenkteken, waarvan nevenstaand een afbeelding, hetwelk op den top van den heuvel Cumorah, waar op 22 September 1827 Joseph Smith de Boek van Mormon-platen ontving. Aan den voet van het monument bevinden zich vier bronzen platen; op een er van is de tekst van Moroni 10 : 4 aangebracht. De andere drie, waarvan elders in dit nummer afbeeldingen te vinden zijn, geven historische feiten weer, welke te doen hebben met het voortkomen van het Boek van Mormon.

De granieten zuil is 12.2 Meter hoog. Bovenop bevindt zich het treffend beeld van den engel Moroni, die de platen aan den jongen profet overhandigde. Hij houdt een copie der platen in de hand.

Het monument is gedurende een viering, welke van den 21en tot den 23en Juli is gehouden, onthuld, waarbij Presidenten Heber J. Grant en David O. McKay van het Eerste Presidentschap der Kerk tegenwoordig waren.

KERKNIEUWS

Twee Indiaansche zendelingen geroepen

Twee volbloed Amerikaansche Indianen Moroni Timbimboo en Henry Woonsook hebben kortgeleden Salt Lake verlaten, om zendingswerk te verrichten onder de Indianen van de Fort Peck Indian Reservation in Noord- en Zuid-Dakota. Deze broeders, beiden hoogepriesters, zijn raadgevers in het bisschop van de Washakie wijk in Noord-Utah. Ofschoon deze broeders onder Amerikaansche Indianen zullen arbeiden, zullen zij toch een nieuwe Indiaansche stam-taal moeten leeren, net zoo verschillend van hun eigen taal als Hollandsch van Engelsch. Het is de eerste maal, dat volbloed-Indianen zijn geroepen, om onder hun eigen volk zendingsarbeid te doen.

Maoris doen tempelwerk in den Hawaischen tempel

Dertien Maoris van Nieuw-Zeeland, waarvan er twaalf inlandsch opperhoofd zijn, reisden onlangs 6400 K.M. van huis om voor hun overleden voorouders in den Laterdaagschen tempel te Laie, Hawai, tempelwerk te doen. Hun bezoek werd gedaan ten tijde, dat Presidenten Heber J. Grant en J. Reuben Clark in Hawai waren, om aldaar een stake der Kerk te organiseren.

In „The Associated Press”, het grootste nieuws-syndicaat ter wereld, is een lang verslag vervat van de reis der Maoris, en ze eindigt deze interessante mededeeling, welke getuigt van het wonderlijk succes, dat de Mormoonsche zendelingen immer onder de inwoners van Nieuw-Zeeland hebben gehad, aldus: „Oude stamprofeten”, aldus Mr. Taurima (de leider der groep), „voorspelden, dat hun godsdienst uit het Oosten zou komen en zou worden aangeduid door het ophellen der handen. Later, toen de Mormoonsche zendelingen in Nieuw-Zeeland aankwamen, om een boodschap van vrede te brengen tot deze krachtige, krijgshaftige Maoris, maakten zij vele bekeerlingen, omdat zij bij hun eerste nadering hun handen in gebed ophieven en zodoende de profetieën in vervulning brachten, zeide Mr. Taurima.”

ZENDINGSNIEUWS

Verplaatsingen

Broeder Hendrik Winkel en Zuster E. Winkel zijn van Utrecht naar Groningen overgeplaatst, om aldaar hun zendingsarbeid voort te zetten. Oud. J. Dieu Jr. is van Groningen naar Utrecht geroepen, om daar als junior-ouderling met Oud. A. E. Bingham te arbeiden, die voordien te Delft werkte. Oud. A. Sieverts Jr., die verscheidene maanden is ziek geweest, is te Delft geplaatst, waar hij als gemeentepresident arbeidzaam zal zijn.

Overleden

DE BRUIN — Te Rotterdam is op 14 Augustus j.l. overleden Zuster Catharina de Bruin, geb. Philipsen, echtgenoot van J. de Bruin van de Overmaasche gemeente. Zij werd 11 Februari 1895 te den Haag geboren en 11 November 1926 door Oud. Nicholas van Allen gedoopt. Zaterdag 17 Augustus vond op de Charloisssche begraafplaats de teraardebestelling plaats, terwijl op Zondagavond 25 Augustus in de zaal der Overmaasche gemeente voor deze zuster een rouwdienst werd gehouden. Zuster de Bruin wordt overleefd door haar man en tien kinderen, voor wier welzijn en vertroosting ons vurig gebed opstijgt.

DE HAAN. — Op 18 Augustus j.l. is te Nijmegen in den ouderdom van 86 jaar overleden Zuster Catharina Johanna Adriana de Haan, geb. Philipsen, weduwe van Boudewijn de Haan. Ze werd 7 Juni 1849 te Nijmegen geboren en op 22 Maart 1905 te Nijmegen door Abraham J. Gold gedoopt. De teraardebestelling vond plaats op begraafplaats „Rustoord” te Nijmegen, op 21 Augustus j.l.

VAN DE REDACTIE
HET MONUMENT OP DEN HEUVEL CUMORAH
door President Joseph F. Merrill

Het merkwaardigste monument in geheel Amerika werd op Zondag 21 Juli 1935 onthuld. Dit was op den heuvel Cumorah, gelegen in Ontario graafschap in het westelijk gedeelte van den staat New York. Het werd ingewijd door President Heber J. Grant van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Dit monument herdenkt het voortkomen van het Boek van Mormon door bemiddeling van een hemelsch wezen, den engel Moroni, en de macht van God.

De geschiedenis van wat het Boek van Mormon is en de wonderlijke wijze, waarop het in het Engelsch is verschenen, is tenminste in grove trekken een ieder, die de boodschap van het Mormonisme heeft gehoord, bekend. Deze geschiedenis is buitengewoon vreemd en boeiend. Ze is zoo wonderlijk, dat deze critische, ongeloovige wereld ze niet wil aannemen. Doch de waarheid of valsheid van een bewering hangt niet af van haar algemeene aanname of verwerping. Men verwierp Kepler's verklaring van het zonnestelsel en Columbus' bewering, dat de aarde rond is.

Ondanks dit alles waren toch de verklaring en de bewering juist. Door een verkeerd begripen der Schriften onderwezen geleerde mannen, dat het misleidend was, in de rondheid der aarde te gelooven. Zodoende werd het verstand der menschen voor de waarheid verduisterd.

Evenzoo onderwezen de geleerde mannen in Joseph Smith's dagen en zij doen dit heden nog, dat de Schriftenreeks volledig is en de hemelen voor verdere openbaringen van God's wil aan de menschen op aarde gesloten zijn. Hemelsche visioenen en openbaringen en heilige engelen hebben met de kruisiging van Jezus en de dood van Zijn apostelen opgehouden te werken. Op deze wijze werd het verstand der moderne menschen en is thans nog verduisterd. Daarom is het, dat de wonderlijke geschiedenis, welke met het Boek van Mormon in verband staat, wordt verworpen. Toch is deze geschiedenis waar en de verwerping er van zal staan, om degenen, die ze niet willen ont-

vangen, te veroordeelen. Dit is de rechtvaardigheid Gods, want het boek zelf wijst een eenvoudigen toetssteen aan, welke indien toegepast, iedereen kan doen weten, of het boek echt of vals is. (B. v. M. Moroni 10:4).

Wij zeiden, dat het Cumorah-monument het merkwaardigste in Amerika is. Waarom? Omdat het herinnert aan de verschijning van het meest wonderlijke boek in het Engelsch — merkwaardig om zijn wonderlijke herinneringen. Zoover wij weten is er nooit iets wonderlijks beweerd omtrent het voortkomen van eenig ander boek in die taal. Deze beweringen rangschikken het Boek van Mormon in een geheel aparte klasse. En wat aangaande deze beweringen? Naar waarheid kan hierover gezegd worden: Zij zijn waar of vals. Indien vals, dan verkondigt het monument wijd en zijd de kinderlijke goedgeloovigheid van het Mormoonsche volk; doch wanneer ze waar zijn, wat dan?

Deze periode in de menschelijke geschiedenis wordt soms de eeuw der wetenschap genoemd. Een kenmerk van den geest der wetenschap is die der onbevooroordeeldheid — het weigeren, een oordeel uit te spreken, alvorens alle bewijzen voorhanden zijn, alvorens alle getuigen zijn gehoord. Bovendien staan dan nog de deuren open voor de toelating van elk nieuw bewijs, dat ontdekt zou worden. Onbevooroordeeldheid is grootendeels verantwoordelijk voor den voortgang der moderne wetenschap. Doch dit is geen verzekering, dat alle wetenschappelijken onbevooroordeeld zijn. In feiten zijn enkelen hunner bekrompen en dogmatisch in hun inzichten, net zoowel als sommige christenen oneerlijk en onverdraagzaam zijn. Het is kennelijk, dat er slechts één juiste houding voor de wereld is met betrekking tot de beweringen aangaande de echtheid van het Boek van Mormon — de houding van onbevooroordeeldheid.

Het monument is wellicht een der mooiste openbare verrichtingen der Kerk. Gelijk een schildwacht kroont het den edelen heuvel, waarop het is opgericht en staat als een voortdurende oproep tot de geheele wereld, om de geschiedenis van het Boek van Mormon te onderzoeken. Het verkondigt het vertrouwen van de Kerk in de echtheid van het Boek en verzekert inderdaad de gewilligheid der Kerk, om op de vraag omtrent de echtheid te vallen of te staan. In den loop der jaren zal het een stijgende belangstelling ondervinden. Bescheiden in afmetingen zal zijn vermaardheid zijn grootte verre overtreffen. Het is een der nieuwere middelen, welke de Kerk gebruikt voor het verkondigen van haar boodschap. Zal het ook niet een der doeltreffendste zijn? Is het Boek van Mormon niet bestemd, om een der meest gelezen boeken der moderne tijden te zijn? Niemand, die betrokken is bij het verkondigingswerk der boodschap van het Mormonisme zal verzaken, daarbij de hulp van dit wondervolle boek in te roepen.

JEZUS DE CHRISTUS

(Les voor Ouders- en Evangelieleerklas)
Voor 1en, 2en en 3en Zondag in September.

HOOFDSTUK XII

Eerste gebeurtenissen in de openbare bediening van onzen Heere

(Vervolg)

Van de stad naar het land

Jesus en Zijn discipelen gingen, na Jeruzalem te hebben verlaten, naar de landstreken van Judea en bleven daar om ongetwijfeld, waar de gelegenheid zich maar voordeed, te prediken; en die in Hem geloofden, werden gedoopt.¹⁾ De voornaamste opmerking omtrent Zijn eerste openbare prediking was die van Zijn voorlooper in de wildernis: „Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.”²⁾ De Dooper zette zijn arbeid voort, ofschoon hij ongetwijfeld, sinds zijn erkenning van den Hoogere, Wiens komst hij had moeten voorbereiden, aan den doop, welken hij bediende, een eenigszins verschillende beteekenis hechte. Eerst had hij gedoopt in voorbereiding voor Hem, die komen zou; nu doopte hij bekeerde geloovers in Hem, Die gekomen was. Tusschen enkelen van Johannes' vurige aanhangers en een of meer Joden³⁾ was verschil van meening ontstaan omtrent de reinigingsleerstelling. De beschrijving⁴⁾ laat weinig twijfel, dat zich een vraag had voorgedaan omtrent de echtheid van Johannes' doop en dien, welken door de discipelen van Jesus werd bediend. Met te verontschuldigen en goedbedoelde ijver voor hun meester kwamen de discipelen van Johannes, die eveneens bij dat twistgesprek betrokken waren, tot hem en zeiden: „Rabbi, die met u was over den Jordaan, welken gij getuigenis gaaft, zie, die doopt, en zij komen allen tot hem”. Johannes' voorstanders betreurden het succes van Hem, dien zij in zekere mate als een mededinger van hun geliefden leeraar beschouwden. Had niet Johannes het eerst getuigenis omtrent Jesus gegeven?

„Die, welke gij getuigenis gaaft”, zeiden ze, terwijl zij zich zelfs niet verwaardigden, Jesus bij naam te noemen. Het voorbeeld van Andreas en van Johannes den toekomstigen apostel, volgend, verlieten de menschen den Dooper en schaarden zich rond den Christus. Johannes' antwoord tot zijn vurigen volgelingen behelst een voortreffelijk voorbeeld van zelfverloochening. Zijn antwoord luidde als volgt: Een mensch ontvangt slechts, zooals God hem geeft. Het is mij niet gegeven, het werk van Christus te doen. Gijzelven zijt getuigen, dat ik ontkent heb, de Christus te zijn, en dat ik heb gezegd, dat ik voor Hem heneggezonden was. Hij is

¹⁾ Joh. 3:22; vergelijk 4:2.

²⁾ Matth. 4:17; vergelijk Mark. 1:15.

³⁾ Aanteekening 9.

⁴⁾ Joh. 3:25-36.

gelijk de Bruidegom; ik ben slechts de vriend van den bruidegom, ¹⁾ Zijn dienstknecht; en ik verheug mij er grootelijks in, dat ik zoodoende dicht bij Hem ben; Zijn stem geeft mij blijdschap en aldus wordt mijn vreugde vervuld. Hij, omtrent wien gij spreekt, staat aan den aanvang Zijner bediening en ik nader het einde van de mijne. Hij moet wassen, maar ik minder worden. Hij kwam vanuit den hemel en staat daarom boven alle dingen der aarde, niettegenstaande de menschen weigeren, Zijn getuigenis aan te nemen. Op Hem rust de Geest van God niet gedeeltelijk; Hij bezit hem in volle mate. De Vader heeft Hem, den Zoon lief en heeft Hem alle dingen in Zijne hand gegeven, en: „Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.” ²⁾

In de bestaande omstandigheden is in zulk een antwoord de geest van ware grootheid te vinden, en van een nederigheid, welke slechts gebaseerd kan zijn op een overtuiging van een voor den Dooper goddelijke zekerheid aangaande hemzelf en den Christus. In meer dan een opzicht was Johannes groot onder al degenen, die van vrouwen geboren zijn. ³⁾ Toen hij door God was geroepen om zulks te doen, is hij zijn werk begonnen; ⁴⁾ Hij wist, dat zijn werk in zekere mate vervangen was en hij wachtte geduldig zijn ontslag af, terwijl hij intusschen in de bediening voortging en zielen tot den Meester voerde. Het begin van het einde was nabij. Hij zou spoedig gevangen genomen en in een kerker geworpen worden, waar, zooals zal worden aangetoond, hij onthoofd zou worden als gevolg van de wraak eener verdorven vrouw, wier zonden hij stoutmoedig had blootgelegd. ⁵⁾

De Farizeeën sloegen met steeds grootere angst de toenemende vermaardheid van Jezus gade, hetgeen werd bewezen door het feit, dat er meer Hem volgden en den doop onder de handen Zijner discipelen ondergingen dan er aan des Doopers roepstem hadden gehoor gegeven. Er werd met openlijk verzet bedreigd; en daar Jezus de verhindering van Zijn werk, welke zulk een vervolging te dien tijde met zich zou brengen, wilde voorkomen, vertrok Hij van Judea en ging naar Galilea, daarbij zijn weg door Samaria nemend. Deze terugkeer naar de noordelijke provincie vond plaats, nadat de Dooper in de gevangenis geworpen was. ⁶⁾

Aanteekeningen.

9. „De Joden” of „een Jood”. Wij lezen: „daar rees dan eene vraag van eenigen uit de discipelen van Johannes met de Joden over de reiniging.” (Joh. 3:25). In gedachten houdend, dat de uitdrukking „de Joden”

¹⁾ Aanteekening 10.

²⁾ Joh. 3:27-36.

³⁾ Matth. 11:11.

⁴⁾ Luk. 3:2, 3.

⁵⁾ Matth. 14:3-12.

⁶⁾ Matth. 4:12.

zeer dikwijls door den schrijver van het vierde Evangelie wordt gebruikt, om de ambtenaren of leiders van het volk aan te duiden, zou men uit den aangehaalden tekst kunnen opmaken, dat des Doopers discipelen in een twistgesprek waren gekomen met de priesterlijke leiders. Het wordt er door de Bijbelgeleerden echter over het algemeen voor gehouden, dat „de Joden” in deze aanhaling een onjuiste vertaling is en dat de juiste vertaling is „een Jood”. Het meeningsverschil aangaande de reiniging schijnt tusschen enkelen van des Doopers volgelingen en een enkelen tegenstander te zijn ontstaan; en de tekst, zooals in de „King James” vertaling van den Bijbel aangegeven, is een schrijftuurplaats, welke niet juist vertaald is.

10. Vriend van den bruidegom. De Joodsche huwelijksgebruiken in de dagen van Christus schreven het aanstellen van een eersten bruidsjonker voor, die voor alle voorbereidingen zorgde en in het belang van den bruidegom alle schikkingen voor het bruiloftsfeest trof. Hij werd daarvoor bekend als de vriend van den bruidegom. Wanneer aan de ceremonieele voorschriften was voldaan en de bruid wettig en vormelijk aan haar echtgenoot was gegeven, was de vreugde van den vriend van den bruidegom vervuld, inzoverre als hij van de hem opgelegde plichten met succes was ontheven. (Joh. 3:29). Volgens Edersheim (*Life and Times of Jesus the Messiah*, boek 1, blz. 148) werd door de eenvoudiger gewoonten in Galilea „een vriend van den bruidegom” niet dikwijls gekozen; en onder de uitdrukking „bruiloftskinderen” (Matth. 9:15; Mark 2:19; Luk. 5:34, in welke aanhalingen de uitdrukking door Jezus zelf werd gebruikt) werd verstaan al de op een bruiloftsfeest uitgenoodigde gasten (blz. 663-4). Hij zegt: „Daar het gebruik van „vrienden van den bruidegom” in Judea bestond, maar niet in Galilea, is deze opvallende onderscheiding van den „vriend van den bruidegom” in den mond van den Judeeschen Johannes en „bruiloftskinderen” in dien van den Galileeschen Jezus, op zichzelf het bewijs van geschiedkundige nauwgezetheid.

11. Het verzoengeld. (Zie blz. 233, *De Ster* van 15 Juli.) Gedurende de uittocht verlangde de Heere van iederen man in Israëel, die ten tijde eener volkstelling twintig jaar en ouder was, de betaling van een heloffer, dat ongeveer een halve sikkal bedroeg (Ex. 30:12-16). Aangaande het gebruik van dit geld zeide de Heer tot Mozes: „Gij dan zult het geld der verzoeningen van de kinderen Israëls nemen, en zult het leggen tot den dienst van de tent der samenkomst; en het zal den kinderen Israëls ter gedachtenis zijn, voor het aangezicht des Heeren, om voor uwe zielen verzoening te doen.” (Ex. 30:16; zie eveneens 38:25-31). Mettertijd werd de belasting van een halven sikkal, welke gelijk stond met een beka (Ex. 38:26) jaarlijks geïnd, ofschoon aangaande het bevel tot dezen eisch niets geschreven staat. Deze belasting moet niet worden verward met het losgeld, dat vijf sikkals bedroeg voor iederen eerstgeborene, en waarvan de betaling den persoon van alle diensten in het heiligdom ontsloeg. Inplaats van de eerstgeborenen in alle stammen had de Heere de Leviëten voor deze speciale bediening aangesteld; niettegenstaande bleef Hij de eerstgeborenen in 't bijzonder als van Hem beschouwen en verlangde de betaling van een rantsoen als een ken-teeken van hun vrijstelling der plichten van uitsluitend dienstbetoon. Zie Ex. 13:2, 13-15; Num. 3:13, 40-51; 8:15-18; 18:15, 16; zie eveneens blz. 34 en 35 in *De Ster* van 1 Febr. '35.

HOOFDSTUK XIII

Door vreemdelingen geëerd, door eigen verworpen Jezus en de Samaritaansche vrouw

De naaste weg van Judea naar Galilea lag door Samaria; doch vele Joden, in het bijzonder de Galileëers, verkozen liever een anderen, hoewel langeren weg, dan te reizen door het land van een

volk, dat zoo door hen veracht werd als de Samaritanen. De kwade gevoelens tusschen de Joden en Samaritanen was door de eeuwen heen steeds erger geworden en ten tijde van de eerste bediening onzes Heeren ontwikkeld tot een intense haat.¹⁾ De inwoners van Samaria waren een gemengd volk, waarin het bloed van Israël zich had gemengd met dat der Assyriërs en andere volkeren; en een oorzaak van de vijandschap tusschen hen en hun bureu, beiden ten noorden en ten zuiden, was de eisch der Samaritanen, om als Israëlieten te worden erkend; zij beroemden zich er op, dat Jakob hun vader was; doch dit ontkende de Joden. De Samaritanen hadden een gedeelte van den Pentateuch, welken zij als de wet vereerden, doch zij verwierpen alle profetische geschriften van wat nu het Oude Testament is, omdat zij zich met onvoldoenden eerbied daarin behandeld beschouwden.

Voor den orthodoxen jood van dien tijd was een Samaritaan onreiner dan een heiden van een andere nationaliteit. Het is merkwaardig om eens te letten op de uitermate strenge en zelfs ongerijmde bepalingen, welke toen werden gesteld ter regeling van de onvermijdelijke betrekkingen tusschen de twee volkeren. Het getuigenis van een Samaritaan werd voor een Joodsche rechtbank niet aangenomen. Wanneer een Jood voedsel nuttigde, dat door een Samaritaan was bereid, dan werd dit te dien tijde door het rabbinaal gezag gelijkgesteld met een juist zoo groote overtreding als het eten van varkensvleesch. Hoewel werd toegegeven, dat de producten van een veld in Samaria niet onrein waren, daar zij toch direct van uit den grond kwamen, werden zulke voortbrengselen wel onrein, wanneer ze door Samaritaansche handen waren bewerkt. Derhalve mochten druiven en granen wel van Samaritanen worden gekocht, doch wijn of meel daarvan door Samaritaanschen arbeid verkregen, niet. Bij zekere gelegenheid werd de benaming „Samaritaan” Christus als een bedoelde belediging naar 't hoofd geslingerd. „Zeggen wij niet wel, dat gij een Samaritaan zijt en den duivel hebt?”²⁾

Het Samaritaansch begrip omtrent de zending van den verwachten Messias had een beteren grondslag dan dat der Joden, want bij de Samaritanen trad het geestelijk koninkrijk, dat de Messias zou vestigen, veel meer op den voorgrond, terwijl zij minder beperkt waren in hun inzichten, tot wie de Messiaansche zegeningen zich zouden uitstrekken.

Aanteekeningen

1. Vijandschap tusschen Joden en Samaritanen. Bij een verhandeling omtrent de Samaritanen moet wel in gedachten worden gehouden dat een zekere stad alsmede het district of de provincie, waarin ze gelegen was, als Samaria bekend stonden. De voornaamste feiten met betrekking tot den oorsprong der Samaritanen en de verklaring over de steeds toenemende vijandschap, welke ten tijde van Christus tusschen dat volk en de Joden bestond, worden door Geikie wonderlijk opgesomd (*Life*

¹⁾ Aanteekening 1.

²⁾ Joh. 8:48.

and Words of Christ, deel 1, blz. 495-6). Zijn aanhalingen omtrent autoriteiten weglatend, lezen wij: „Na de deportatie van de Tien Stammen naar Assyrië, werd Samaria weder bevolkt door heidensche kolonisten uit verschillende provincies van het Assyrische keizerrijk, door vluchtelingen vanonder het gezag van Judea en door achterblijvers van de een of andere der Tien Stammen, die hun weg naar huis weer vonden. De eerste heidensche nederzetters, met schrik vervuld door het toenemend aantal wilde dieren, vooral leeuwen, en dit toeschrijvend aan hun onkunde omtrent het juist aanbidden van den God van het land, lieten een der verbannen priesters komen en voegden onder zijn instructies het dienen van Jehova toe aan dat van hun afgoden — een voorval in hun geschiedenis, waarvoor later de Joodsche haat en bespotting hen betitelden als „bekeerlingen der leeuwen”, terwijl het hen vanaf hun Assyrischen oorsprong brandmerkte met den naam Cuthieten. Zij werden echter uiteindelijk vuriger aanhangers van de Wet van Mozes dan de Joden zelf. Daar zij gaarne als Israëlieten wilden erkend worden, vestigden zij hun hoop bij hun terugkeer uit de ballingschap op aansluiting bij de Twee Stammen, doch het strenge puritanisme van Ezra en Nehemia duldde geen vermenging van het zuivere bloed van Jeruzalem en het besmette ras van het noorden. Gebelgdheid over die belediging en de wederzijdsch nog grootere wrok waren verklaarbaar, totdat in Christus' dagen eeuwen van strijd en voortdurend onrecht, versterkt door theologische haat van beide zijden, ze tot onverzoenlijke vijanden hadden gemaakt. De Samaritanen hadden op den berg Gerizim een tempel gebouwd, teneinde met dien van Jeruzalem te wedijveren, doch deze werd door John Hyrcanus verwoest, die eveneens Samaria met den grond gelijk had gemaakt. Zij eischten voor hun berg een grooteren eerbied dan die van Moria; beschuldigden de Joden er van, dat zij aan het woord van God dingen toevoegden, door geschriften der profeten aan te nemen, terwijl zij er trotsch op gingen, alleen de Pentateuch als geïnspireerd te bezitten. Herodes werd door hen gevierd, omdat de Joden hem haatten; zij waren getrouw aan hem, alsmede aan zijn evenzoo gehate Romeinen; zij hadden valsche lichten op hun heuvels ontstoken, om de Joodsche tijdrekening met de nieuwe manen onjuist te maken, en daardoor hun feesten in de war te sturen, en in de jeugd van Jezus verontreinigden zij zelfs den tempel door er tijdens de Paaschfeesten menschenbeenderen in te gooien.

Doch aan de zijde der Joden sluimerde de haat ook niet. Zij kenden de Samaritanen slechts als Cuthieten of heidenen van Cuth „Het ras, dat ik haat, is geen ras” zegt de zoon van Sirach. Men hield het er voor dat een volk, dat eens vijf goden aanbad, niets met Jehova te maken had. De bewering der Samaritanen, dat Mozes den tabernakel en de bijbehorende vaten op den top van Gerizim had verborgen, werd bespottelijk gevonden. Er werd beweerd, dat zij hun tempel onder Antiochus Epiphanus aan den Griekschen Jupiter hadden gewijd. Dat zij de geboden van Mozes zelfs stipter onderhielden dan de Joden, zoodat het zou schijnen, alsof zij werkelijk van Israel waren, werd niet ontkend; doch hun heidendom, zeide men, was bewezen door de ontdekking van een koperen duil, welke zij aanbaden, op den top van Gerizim. Het was al meer dan genoeg, dat zij zich beroemden op Herodes als hun goede koning, die een dochter van hun volk getrouwd had; dat hij in hun land vrij zijn Romeinsche smaken mocht volgen, welke in Judea zoo gehaat waren; dat zij na zijn dood zich rustig hadden gehouden, terwijl dit feit in Judea en Galilea een tumult had teweeggebracht en dat om hun vreedzaamheid zij van een vierde hunner belastingen werden ontheven, waarmede de lasten van Judea werden verzwaaard. Hun vriendelijkheid tegenover de Romeinen was een bijkomstige aanleiding. Terwijl de Joden slechts met streng geweld rustig werden gehouden, en zich met alle macht tegen de invoering van iets

vreemds verzetten, verheugden de Samaritanen zich in de nieuwe belangrijkheid, welke hun getrouwheid aan den keizer hun had verworven. Shechem floreerde: dichtbij, in Caesarea, had de stadhouder zijn zetel: een gedeelte van de cavalerie, in de kazernes te Sebaste — het oude Samaria —, was in dat gebied ondergebracht. De Romeinsche vreemdelingen waren meer dan welkom, om in hun lommerrijke valleïën den zomer door te brengen.

Den onbegrensden haat uit zoovele oorsprongen voortkomend, werd lucht gegeven in de traditie, dat tegen de Samaritanen een bijzondere vloek was uitgesproken door Ezra, Zerubbábel en Jozua. Men zeide, dat deze grooten het gansche volk van Israëel in den tempel te zamen riepen en dat drie honderd priesters, met drie honderd trompetten en drie honderd boeken der Wet en drie honderd wetsgeleerden waren aangewezen om, tijdens de meest plechtige ceremonie, alle vloeken der Wet tegen de Samaritanen op te zeggen.

Zij waren aan iederen vorm van excommunicatie onderworpen; door den onmededeelbaren naam van Jehova; door de Tafelen der Wet en door de hemelsche en aardsche synagogen. De naam zelf werd een schande. „Wij weten, dat gij een Samaritaan zijt en den duivel hebt”, zeiden de Joden tot Jezus in Jeruzalem..... Een Samaritaansch ei, zooals door de kip gelegd, kon niet onrein zijn, doch wat omtrent een gekookt ei? Toch deed men zijn best om, waar het eigenbelang en -gemak betrof, door listige haarklooverij verontschuldigen voor onvermijdelijken omgang aan te voeren. Het land der Cuthieten was rein, zoodat een Jood zonder gewetensbezwaar de opbrengst ervan mocht inzamelen en nuttigen. De wateren van Samaria waren rein, zoodat een Jood dit wel mocht drinken of zich er in wasschen. Hun woningen waren rein, zoodat hij er mocht binnegaan, mocht eten en logeeren. Hun wegen waren rein, zoodat het stof er van de voeten der Joden niet zou verontreinigen. De rabbijnen gingen zelfs zoo ver in hun tegenstrijdige uitspraken, dat de levensmiddelen der Cuthieten werden aanvaard, wanneer hun wijn of azijn er maar niet in vermengd waren, en zelfs hun ongezuurd brood werd geschikt geacht voor gebruik tijdens het Paaschfeest. De meeningen waren dus wel onzeker, doch over het algemeen bleven de kwade gevoelens bestaan.”

Dat de vijandschap tot op heden nog bestaat, tenminste van de zijde der Joden, wordt bevestigd door Frankl en anderen. Farrar haalde hieromtrent aan (blz. 166 aantekening): „Bent u een Jood?” vroeg Salameh Cohen, de Samaritaansche hoogepriester, aan Dr. Frankl; „en komt u tot ons, de Samaritanen, die door de Joden worden veracht? (*Jews in the East*, II, 329). Hij voegde er aan toe, dat zij bereid waren, vriendschappelijk met de Joden om te gaan, doch dat de Joden allen omgang met hen weigerden. Spoedig daarna, bij een bezoek aan de Sepharedische Joden van Nablous, vroeg Dr. Frankl aan een van die sekten „of hij eenigen omgang met de Samaritanen had?” De vrouwen gaven een gil van afschuw en een van haar zeide: „Bent u bij de aanbidders der duiven geweest?” Ik zeide van ja. De vrouwen uitten wederom hun afkeer en een van haar zeide: „Neem een reinigend bad!” (idem blz. 334). Canon Farrar voegt er aan toe: „Ik had het genoeg een dag door te brengen bij de Samaritanen, die op den berg Gerizim kampeerden voor hun jaarlijksch Paaschfeest, en in hun gewoonten noch kennelijk karakter kon ik een oorzaak voor al dezen afschuw en haat vinden.”

(Wordt vervolgd).

INHOUD

Joseph Smith ontvangt de platen	273	Zendingsnieuws	280
Een Wijdings- en Dankgebed .	274	Een monument op den heuvel	
Boek van Mormon-Monument	279	Cumorah	281
Kerknieuws	280	Jezus de Christus	283